

Buch der Hege. Band I: Haarwild. Redaktor H. Stubbe (opracowanie zbiorowe). VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag Berlin. Berlin 1973. 1—448. Cena 25 M.
Buch der Hege. Band II: Federwild. Redaktor H. Stubbe (opracowanie zbiorowe). VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag Berlin. Berlin 1973. 1—227. Cena 16 M.

Wymienione powyżej dwie pozycje wydawnicze tworzą w sumie zamkniętą całość — niekonwencjonalny i nowoczesny podręcznik łowiectwa, który dzięki swej oryginalnej koncepcji wykracza znacznie poza dotychczasowe, czysto utylitarne zainteresowania myśliwych.

Genezę tego opracowania omawia w przedmowie do pierwszego tomu prof. dr h.c. Hans Stubbe, przewodniczący grupy roboczej do badań nad zwierzyną łowną, powstałej w 1966 roku przy Rolniczej Akademii Nauk NRD. Przed autorami — naukowcami i praktykami w zakresie łowiectwa stało zadanie opracowania kompendium współczesnego stanu wiedzy o gatunkach łownych i spopularyzowania zasad racjonalnej, opartej na naukowych podstawach gospodarki tymi zasobami przyrody. Konsekwencją takiego podejścia do tematu był obecny kształt tej publikacji.

Charakterystyczną cechą całego opracowania jest wyodrębnienie rozdziałów poświęconych poszczególnym gatunkom. Kolejno omawiane są w tomie „Haarwild” następujące gatunki ssaków: jeleń, daniel, sarna, muflon, dzik, zając szarak, dziki królik, lis, jenot, szop pracz, borsuk, kuna leśna, kuna kamionka, tchórz, gronostaj, łasica łąska, wydra, żbik, foki bałtyckie, bóbr i piżmak. Jak wynika z tego przeglądu autorzy nie ograniczyli się do samych zwierząt łownych, poświęcając wiele miejsca omówieniu form rzadkich i chronionych. W szczególności obszernie i źródłowo potraktowano ssaki drapieżne, na temat których w środowisku myśliwych krąży nadal wiele kontrowersyjnych opinii, nie uwzględniających często aktualnego statusu tych zwierząt w przyrodzie.

Opisy gatunków wykonane są przejrzysto i według jednolitego schematu. Po ogólnej charakterystyce zwierzęcia następuje opis jego rozmieszczenia, środowiska bytowania, biologii i ekologii. Duży nacisk położono na wiadomości z zakresu ekologii poszczególnych gatunków omawiając strukturę wiekową i płciową populacji, rozród, pokarm, liczebność i czynniki regulujące — wrogów naturalnych, pasożyty i choroby. W podrozdziałach zawierających zasady łowieckiego użytkowania dobrze wyważono oceny wartości poszczególnych gatunków z punktu widzenia ich roli w bioceozie i znaczenia gospodarczego. Sporo miejsca poświęcono oczywiście zagadnieniom racjonalnej hodowli i eksploatacji łowieckiej, takim, jak: wielkość odstrzału, zasady selekcji, metody polowań, dokarmianie, przeciwdziałanie szkodom od zwierzyny itp.

Książki otrzymały atrakcyjną szatę graficzną. Zdobią je barwne obwoluty, w tekście zamieszczono liczne fotografie zwierząt oraz materiały tabelaryczne i wykresy. Poszczególne rozdziały zamyka spis cytowanych prac.

Istotną wartość publikacji wyraża się w przyrodniczym i źródłowym podejściu do tematyki zwierząt łownych. Oparcie opracowania na wynikach wieloletnich badań i doświadczeniu autorów oraz wykorzystanie piśmiennictwa z zakresu teriologii sprawia, że tom poświęcony ssakom łownym powinien zainteresować nie tylko specjalistów od zwierzyny, ale także ogół teriologów.

J. Raczyński